

Lige muligheder til alle: 100 procent af alle unge i udsatte boligområder på ghettolisten skal i job eller uddannelse

Hvad er meningen? Det spørger vi os selv om ovenpå coronakrisen. Krisen har lært os, at fremtiden vælger vi selv. Spørgsmålet er nu, hvilken fremtid vælger vi: Skal vi falde tilbage eller forandre? Radikale Venstre er ikke i tvivl: vi vil forandre. Vi vil finde løsninger, der sikrer tryghed og muligheder på den lange bane: Vi har en vision om, at alle unge mellem 16 og 18 år, som bor i boligområder på ghettolisten skal i uddannelse eller arbejde. Det giver flere lige muligheder. Og vores fælles tryghed øges, når flere har noget at leve af og noget at leve for.

Unge i udsatte boligområder trænger til en udstrakt hånd. Ikke udskamning og straf. Vi vil skabe håb for den næste generation unge, lige muligheder og mere tryghed for boligområderne på ghettolisten.

Vores håndtering af corona-krisen har vist os, at vi kan nå store mål, hvis vi som samfund sætter os for at finde rigtige løsninger på virkelige problemer.

Selvfølgelig kan vi gøre mere for unge i udsatte boligområder til gavn for alle. Når vi lever trygt sammen, lever vi godt.

Mål: 100 procent unge i udsatte boligområder på ghettolisten skal i job eller uddannelse

I Danmark har vi i en årrække haft en målsætning om, at 95 procent af danske unge skal have en ungdomsuddannelse. Det er et godt mål, som har været løftestang for en styrket indsats bredt set. Men unge i de udsatte boligområder på ghettolisten skiller sig ud i statistikken. Blandt dem er næsten 10 procent hverken i uddannelse eller job. Sammenligner vi med samme gruppe i resten befolkningen (ikke-almene beboere) er tallet 4,6 procent.

Tilsvarende siger reglerne i dag, at alle 15-17-årige har pligt til at være i gang med uddannelse, beskæftigelse eller anden aktivitet, der har retning mod uddannelse. Desværre kan vi konstatere, at alt for mange unge fra de udsatte boligområder aldrig kommer i gang med en ungdomsuddannelse eller når at droppe ud inden afslutning.

Men straf og sanktion virker ikke. Og problemet består. Det viser tallene ovenfor. Og det giver ikke mening, at unges bopæl afskærer dem fra at blive en del af samfundet allerede inden de er kommet i gang med voksenlivet. Vi vil have alle unge med i de fællesskaber, der giver muligheder for at leve det liv, man selv finder meningsfuldt.

Derfor udsteder vi ikke en ny pligt i et papir eller opfinder en ny sanktion. Nej, vi giver hinanden håndslag på at løse problemet i virkeligheden – sammen med de unge, det handler om, og sammen med de kræfter, som lokalt vil være med til at gøre en forskel. Det giver mening.

Vores målsætning er enkel:

100 procent af unge i alderen 16-18 år, som bor i et af de 28 boligområder, der er på ghettolisten, skal være i gang med uddannelse, job eller have et fritidsjob/lommepegejob/frivilligt arbejde. Målet vil vi have nået i 2023.

Vi aflægger et løfte om i Radikale Venstre at gøre alt, hvad vi kan for at nå målet.

For at nå målet vil vi bruge forskellige greb, som er beskrevet nedenfor. Målet er nationalt – mens indsatserne oftest vil være lokale. Og Radikale Venstre indbyder alle til at være med – de unge selv, partier, lokalsamfund, erhvervslivet og beboere i de udsatte boligområder.

Det er altså et konkret politisk mål, som Radikale Venstre sætter, som vi forfølger nationalt og lokalt. Vi sætter i gang nu, vi gør status om et år og i de efterfølgende år på samme tid.

Skal vi levere på målet, må vi sætte initiativer i gang med det samme. Nedenfor er vores forslag – som vil blive suppleret af den konkrete indsats, og skræddersyet lokalt:

1. Skræddersyet straksindsats over for fravær og frafald

Mange unge snubler, når fraværstallet begynder at stige eller uddannelsesparathedsvurderingen erklærer dem uegnede til gymnasiet. Hvis først de unge falder fra, kan det være svært at få dem tilbage i fællesskabet. Derfor skal vi blive langt bedre til at gribe de unge, før de får svært ved at rejse sig igen.

Mange udsatte børn og unge forsømmer skolen – og det er ofte svært for dem at indhente sidenhen. Det gælder også, og især for børn og unge i de udsatte boligområder. En rapport fra VIVE viser, at børn i udsatte boligområder har mere fravær end jævnaldrende i hele befolkningen. Faktisk har ca. 1/3 af de unge i 9. klasse, som bor i et udsat boligområde, mere end 10 procents fravær.

Hvis vi skal have de unge med stort fravær ind på et positivt spor og ind i fællesskabet igen, kræver det en håndholdt indsats med voksne, der har tid til at være nærværende og skabe tillidsfulde relationer. Voksne der ser de unge og kan skabe struktur i hverdagen

Derfor vil vi afsætte 15 mio. kr. til en håndholdt, positiv straksindsats over for fravær og frafald i udskoling og på ungdomsuddannelser.

Midlerne kan eksempelvis bruges til at etablere samarbejdsrelationer inden for helhedsplaner med boligsocialt indhold, gadeplansindsatser, klubber eller andre lokalbaserede og opsøgende indsatser for at bygge bro mellem det kommunale system og de lokale aktørers evner til at skabe gode og tillidsbaserede relationer til de unge, deres netværk og familier.

De rigtige løsninger kommer ikke ved at straffe og udskamme unge for at bo et bestemt sted i landet eller have en bestemt baggrund. De kommer ved voksne, der ser dem og møder dem med nærvær og høje forventninger.

2. Fritidsjobgaranti for de 13-16 årige i udsatte boligområder

Radikale Venstre vil sikre en fritidsjob-garanti til de 13-16 årige, som bor i de 28 områder på ghettolisten. Forskning peger på, at det kan forebygge, at de unge senere får svært ved at gennemføre en ungdomsuddannelse og fastholde et fuldtidsjob. Fritidsjob kan således være med til at give et løft til unge i udsatte boligområder og bidrage til at bryde den sociale arv. Samtidig foreslår Radikale Venstre, at midlerne til boligsociale indsatser øges med 10 mio. årligt, som øremærkes en fritidsjobgaranti for de 13-16-årige i de 28 udsatte boligområder.

Lokale initiativer

De helt konkrete løsningsmodeller udvikles og gennemføres af Radikale Venstres kommunalpolitikere i de relevante kommuner. Radikale Venstres kommunalpolitikere er i forvejen optaget af at løse udfordringerne i boligområder på ghettolisten, og de kender området, personerne og ved, hvad der virker. Radikale Venstres kommunalpolitikere vil finde de konkrete modeller i samarbejde med forvaltningen, boligselskaberne og andre samarbejdspartnere til at løse opgaven med at få 100 % af de 16 18-årige i uddannelse eller beskæftigelse.

Udvalgte initiativer fra Radikale Venstres kommunalpolitikere:

- **Odense:** Susanne Crawley Larsen stiller den 10.09 forslag til budgetforhandlingerne om at indføre en fritidsjob-garanti til unge i udsatte boligområder
- **Helsingør:** Christian Donatzkys initiativ er at ansætte en socialrådgiver, der fysisk er placeret i de udsatte boligområder. Rådgiveren skal fungere som koordinator mellem beboerne og kommunen
- **København:** Mia Nyegaard og Christopher Røhl foreslår en udvidelse af FAMO-metoden – Styrket integration af etniske minoritetsfamilier på kontanthjælp. Fokus er på helhedsorienteret familieindsats
- **Slagelse:** Troels Brandt foreslår at Slagelse Frivillighedcenter styrkes og inddrages i den kommende indsats i helhedsplanerne, samt ansættelse af frivillig koordinator med fokus på udsatte boligområder

- **Høje Taastrup:** Esat Senturk foreslår oprettelse af fritidsklubtilbud til de 10-14 årige for at forebygge udfordringer
- **Kolding:** Merete Paarup Due foreslår en forstærkning af den nuværende talentkoordinatorfunktion
- **Albertslund:** Hediye Temiz foreslår ansættelse af personer med stort lokalt kendskab til de unge samt en udvidelse af SSP-samarbejdet til også at gælde ungdomsuddannelser

Baggrund - generelt

En tidlig målrettet investering i de unge giver mening samfundsøkonomisk. Lad os bruge pengene i den offentlige sektor rigtigt og skabe lige muligheder for alle unge. Forslaget er en investering i kernevelfærd, uddannelse og beskæftigelse, der kan løfte unge ud af den negative sociale arv, som stadig trives i bedste velgående blandt både etniske og ikke-etniske danskere.

Der bor ca. 3000 unge mellem 16-18 år i de 28 områder, som er en del af ghettolisten i dag, og i de fire områder, som, [BL i deres analyse](#) skønner, er i risiko for at komme på ghettolisten i 2021. Ud af de 3000 unge er omkring 290 hverken i uddannelse eller i beskæftigelse. Altså næsten 10 %. Sammenligner vi med samme gruppe i resten befolkningen (ikke-almene beboere) er tallet 4,6 %.

Etnisk danske unge i områder på ghettolisten halter mere efter, end dem med anden etnisk baggrund. Højt skolefravær er eksempelvis størst blandt etnisk danske unge. Denne gruppe er udfordret af at have forældre, der ofte selv er udenfor arbejdsmarkedet eller uden uddannelse. Der er ikke tradition for/prestige i at tage uddannelse eller komme i job. Nogle unge er vokset op i familier, hvor man ikke er vant til at have en almindelig hverdagsstruktur med arbejde eller uddannelse.

Generelt præger kriminalitet, psykisk sygdom og misbrug de unge, der ikke er i uddannelse/beskæftigelse – uanset hvor de har bopæl.

Blandt de unge fra udsatte boligområder, er der over dobbelt så mange som ender med at stå uden uddannelse eller beskæftigelse, når de er 25 år, sammenlignet med de unge på landsplan.

40 % af de unge fra de udsatte boligområder i denne gruppe (restgruppen) har på intet tidspunkt, frem til de fylder 25 år, været i gang med en ungdomsuddannelse, hvilket særligt er problematik blandt kvinderne i restgruppen. 60 % af de unge i restgruppen er droppet ud af en eller flere ungdomsuddannelser.

Heldigvis ved vi, at det kan lade sig gøre på kort tid at ændre uddannelsesmønstrene for unge fra udsatte boligområder. Andelen af 20-årige i udsatte boligområder, der har afsluttet eller er i gang med en ungdomsuddannelse, steg i perioden fra 2008 til 2013 fra 56 til 66 %, en stigning på knap 10 procentpoint.

Udfordringen er at unge i udsatte boligområder ikke starter på en ungdomsuddannelse eller dropper ud en eller flere gange. Se tabel.

Tabel 4: Frafaldet for unge i udsatte boligområder i restgruppen som 25-årige.

	Mand	Kvinde	Total
Aldrig startet på en ungdomsuddannelse	37 %	46 %	40 %
Droppet ud én gang	35 %	34 %	35 %
Droppet ud flere gange	28 %	21 %	25 %
Antal i alt	602	418	1.020

Kilde: <https://www.cfbu.dk/udgivelser/rapport-pa-vej-frem-en-analyse-af-uddannelsesmoenstret-for-unge-i-udsatte-boligomrader/download/Report/233/pa-vej-frem.pdf>

Baggrund - Fritidsjob

Flere unge i udsatte boligområder har ikke et fritidsjob sammenlignet med unge på landsplan. I 2015 var det således 36 procent af unge i udsatte boligområder, som havde eller havde haft et fritidsjob, mens tallet på landsplan var 46 procent.

Et forskningsprojekt fulgte børn og unge, der fra 2011-2014 deltog i traditionelle boligsociale forløb som lommepengeprojekt, fritidsjob, mentorforløb og brandkadet. 80 procent af de børn og unge, der deltog i den type indsatser, var i gang med en uddannelse som 17-20-årige, mens det kun gjaldt 65 procent af deres jævnaldrende i udsatte boligområder, der ikke var med i en boligsocial indsats.

Flere undersøgelser viser, at hvis en ung har et fritidsjob ved siden af sin skolegang, så er der positive gevinster at hente senere i den unges uddannelses- og beskæftigelsesliv. Fokus på at bringe unge i fritidsjob har blandt andet af den grund været særdeles udbredt i landets boligsociale helhedsplaner. I 2017 arbejder cirka 60 ud af 78 igangværende helhedsplaner med at få unge i fritidsjob gennem målrettede indsatser (boligsocialkort.dk)

Andelen af fritidsjobbere fra udsatte boligområder ligger lavere end andelen på landsplan. Denne forskel varierer fra undersøgelse til undersøgelse afhængigt af målgruppen og den anvendte definition af fritidsjob.

